

3. Дунаєв І.В. Імпортозаміщення: державна політика і процес вибору для України на етапі подолання наслідків економічної кризи / І.В. Дунаєв, В.Ю. Бабаєв // Збірник наукових праць Ін-ту економіки промисловості НАН України. – 2011. – № 2. – Ч. 2. – С. 128–147.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Пріоритети політики імпортозаміщення у стратегії модернізації промисловості України. – К. : НІСД, 2012. – 71 с.
6. Плющик І.А., Огородник Р.П. Аналіз ефективності застосування політики імпортозаміщення у світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ei/2011_43/pdf/30_Plyu.pdf
7. Експерти визначили кроки реалізації стратегії імпортозаміщення (Офіційне інформгентство Укрінформ, 03.09.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/eksperti_viznachili_kroki_realizatsiii_strategiiji_importozamishchennya_1860258
8. Державна Програма активізації економічного зростання України на 2013-2014 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eimg.pravda.com.ua/files/a/4/a428a25.pdf>

References

1. Hura, A.O. (2013), "Features of foreign policy of Ukraine in modern conditions", *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H.S. Skovorody*, vol. 13, pp. 243-249.
2. Zhalilo, Ya.A. and Hatsko, V.M. (2006), "Problems formation of modern principles of import substitution policy in Ukraine", *Ekonomichna polityka*, available at: http://niisp.org/vydanna/panorama/issue.php?s=epol2&issue=2006_1
3. Dunaiev, I.V. and Babaiev, V.Yu. (2011), "Import: public policy and the process of choice for Ukraine at the stage of overcoming the economic crisis", *Zbirnyk naukovykh prats In-tu ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy*, no. 2, part. 2, pp. 128–147.
4. State Statistics Service, available at: <http://ukrstat.gov.ua/>
5. *Priorytety polityky importozamishchennia u stratehii modernizatsii promyslovosti Ukrainy* [Policy priorities in the strategy of import substitution industrial modernization Ukraine], NISD, Kyiv, Ukraine, 71 P.
6. Pliushchuk, I.A. and Ohorodnyk, R.P. (2011), "Analysis of effectiveness of the policy of import substitution in the world", available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ei/2011_43/pdf/30_Plyu.pdf
7. "Experts have identified steps of the strategy of import substitution", available at: http://ukrinform.ua/ukr/news/eksperti_viznachili_kroki_realizatsiii_strategiiji_importozamishchennya_1860258
8. "State program enhance economic growth in Ukraine 2013-2014", available at: <http://eimg.pravda.com.ua/files/a/4/a428a25.pdf>

УДК 339.56:658.5

**Тустанівський Б.О.,
к.е.н., доцент кафедри філософії та економічної теорії
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка**

СИНЕРГІЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН США ТА ЄС

**Tustanivkyu B.O.,
cand.sc.(econ.), assistant professor of philosophy and economic theory
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University**

SYNERGY OF FOREIGN TRADE RELATIONSHIP OF THE USA AND THE EU

Постановка проблеми. Зовнішньоторговельні відносини між США та ЄС знаходяться в авангарді світової економіки і тому перебувають під постійною увагою науковців та практиків, основне завдання яких зводиться до пошуку резервів розширення та вдосконалення умов і параметрів зовнішньої торгівлі. Концепція трансатлантичної економіки, що передбачає створення трансатлантичної зони вільної торгівлі, яка набуває все більшої актуальності, ґрунтується на розрахунках, котрі враховують кількісний та вартісний аспект торговельної вигоди, що формується за рахунок нарощення обсягів товарообігу, зміни торговельного та платіжного балансу тощо. Проте, окрім названих вигод, важливим ефектом, що супроводжує будь-яку діяльність в межах економічних систем і посилюється в умовах їх інтеграції є синергія.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Проблематика синергізму в науковій літературі досить широко висвітлюється на теоретичному рівні. В цьому контексті варто відмітити напрацювання Є. Брікхема, [1], О. Гребешкова [3], Г. Махової [4], С. Мочерного [5], І. Сазинової [7] та ін., які детально розкривають сутність та методологію синергії та синергетичного ефекту. Стосовно ж місця синергії у зовнішньоекономічних відносинах між США та ЄС, то окремі її прояви розглядаються у працях

К. Бердена [8], Дж. Еріксона [9] і Д. Гемілтона [10]. Проте, проблеми синергізму саме у зовнішньоторговельних відносинах між США та ЄС залишаються розкритими лише частково.

Постановка завдання. Метою статті є визначення місця синергії у зовнішньоторговельних відносинах між США та ЄС, а також виявлення механізму її формування та впливу на стан відносин між торговельними партнерами.

Виклад основного матеріалу досліджень. Зовнішньоторговельні відносини у будь-якій формі мають системний характер, оскільки вони завжди є впорядкованою сукупністю різних елементів, що перебувають у взаємозв'язку, взаємозалежності та взаємодії один з одним, за рахунок чого утворюють цілісну єдність. Така система є динамічною, тому що піддається змінам і сама є результатом та джерелом змін. Її розвиток має нелінійний характер, що обумовлюється циклічністю економічного розвитку та наявністю позитивного зворотного зв'язку, який проявляється через зміну стану системи в умовах цілеспрямованої дії на неї (окремі зміни, при цьому, мають мультиплікативний ефект).

Зовнішньоторговельні відносини як нелінійні динамічні системи характеризуються певними особливостями:

- 1) вони підпорядковуються зворотнім зв'язкам (те, що відбувається – впливає із того, що було раніше);
  - 2) мають властивість самоподібності, тобто є фракталами (малий фрагмент системи схожий до іншого – більшого);
  - 3) є емерджентними, тобто володіють особливими властивостями, які відсутні у їх підсистем.
- При формуванні таких систем часто виникає синергетичний ефект.

Аналіз зовнішньоторговельних відносин між США та ЄС з точки зору системних особливостей дозволяє виділяти наступні аспекти:

- 1) фрактальна ешелонізація системи зовнішньої торгівлі між ними (ЄС є системою, що вбирає в себе особливості дрібніших економічних систем – країн-членів, завдяки чому в двох напрямках торговельної співпраці відбувається врахування інтересів різних рівнів системи);
- 2) в сучасних умовах розвитку система ЗТВ між США та ЄС обумовлюється нестабільністю їх внутрішньої економіки, яка, проте, має різне походження: США і країни-члени ЄС нестабільні через глобальну кризу, ЄС в цілому – через інституційні інтеграційні процеси, що тривають;
- 3) подальша глибша лібералізація трансатлантичної торгівлі передбачає розширення меж системи ЗТВ між США та ЄС за рахунок агломераційного ефекту, за якого наростання кількісних показників системи передбачає їх переростання в якісні, що впливає із ефекту масштабу.

Отже, системні властивості зовнішньоторговельних відносин між США та ЄС обумовлюють виникнення різних ефектів, спроможних покращувати стан системи, підвищувати її потенціал і ступінь його використання. Одним із таких ефектів, що найчастіше обговорюється в науковій літературі – синергетичний.

Етимологічно термін синергія походить від грецького *synergos* - разом діючий. Первісно етимологія цієї лексеми застосовувалася у медицині й означала м'язи людини, які діють разом для здійснення однієї, визначеної дії [6, с.1211]. В економіці під синергією розуміють непропорційно посилену дію автономних складових у їх сукупності, що дозволяє досягати впорядкованості в системі, а також формувати її нові властивості.

Аналіз висвітлення синергізму у науковій літературі засвідчив відсутність чіткого розуміння його сутності та методики обчислення. Більшість авторів акцентують увагу на виникненні певних ефектів, що формуються в процесі інтеграції низки суб'єктів. Так, О.М. Гребешкова [3, с.23] пов'язує синергетичний ефект з властивостями системи чи ефектом емерджентності, які зумовлюють зміну ефективності діяльності підприємства. Ж. Васконселлос-і-Са [2, с. 58] стверджує, що синергія виникає за рахунок спільного використання ресурсів, що супроводжується зменшенням витрат. Є. Брікхем [1, с. 343] зазначає, що синергія має декілька джерел виникнення, які полягають у: економії операційних та маркетингових витрат, що виникає за рахунок зростання масштабів виробництва та реалізації; економії фінансових ресурсів, що завдячує скороченню трансакційних витрат на проведення різних операцій із фінансами; різній управлінській ефективності, в результаті чого в процесі інтеграції суб'єкти із низькою ефективністю отримують доступ до більш результативного менеджменту; посилення ринкової позиції за рахунок підвищення рівня концентрації суб'єктів ринку.

Загалом же, з точки зору синергетичної парадигми економічної теорії, сутність економічних явищ і зовнішньої торгівлі зокрема, проявляється не лише у зіставленні доходів – витрат, експорту-імпорту тощо, але й врахування тих додаткових ефектів, що формуються в умовах інтеграції елементів системи, якою без сумнівів виступає зовнішня торгівля.

Досить популярною в науковій літературі є класифікація синергетичних ефектів за функціями, де вони проявляються. Проте така класифікація не розкриває самого походження та форми вираження синергії. Більш цінним, на нашу думку, є виділення синергетичного ефекту за джерелом (причиною) виникнення або формою вираження. У науковій літературі не існує чіткого визначення синергетичного ефекту, а тим паче витлумачення форми його вираження. Багато науковців [3; 5] сходяться на думці, що його основою є зменшення витрат, яке виникає внаслідок спільного використання ресурсів, каналів

розподілу, комунікаційних потужностей, скорочення трансакційних витрат, ліквідації дублювання функцій, ефекту масштабу.

Часто джерелом формування синергетичного ефекту є емерджентність системи, в результаті чого виникає зміна ефективності її діяльності: за рахунок спільного використання потенціалів один одного (операційного, кадрового, інформаційного, фінансового), різної управлінської ефективності, внаслідок чого в процесі інтеграції суб'єкти із низькою ефективністю отримують доступ до більш результативного менеджменту, посилення ринкової позиції за рахунок підвищення рівня концентрації суб'єктів ринку [1, с. 343];

- взаємопосиленої взаємодії конкуренції, що призводить до росту продуктивності праці та вибраковування неефективних елементів системи через механізм банкрутства;
- інвестиційної та інноваційної дифузії (змішування та взаємного проникнення інвестиційних ресурсів та інноваційних продуктів);
- зменшення та усунення ризиків завдяки досягнутим домовленостям.

Загалом усі джерела формування синергетичного ефекту можна об'єднати у 3 групи: зростання виручки, зниження витрат, комбінована дія (розвиток нових технологій, удосконалення менеджменту, грошових потоків тощо).

Позитивом зазначеної класифікації є спроба формалізації різних форм вираження ефектів, які є проявом сутності синергії.

Для оцінювання рівня синергетичного ефекту системи І. В. Сазинова пропонує паралельно застосовувати поняття інтеграційного ефекту, що складається із синергії (кількісного приросту, який досягається більш ефективною комбінацією ресурсів підприємства, проявляється у випадку збереження стійкого стану економічної системи), емерджентної властивості (нової якості економічної системи, яка проявляється у випадку планових якісних змін або самоорганізації) та усунення конфліктного дублювання функцій (оптимізації діяльності організації, якщо це не є симптоми для реінжинірингу чи інституційних трансформацій взагалі). При цьому виникає можливість емпіричного обчислення синергетичного ефекту на основі його складових [7, с. 442].

В системі зовнішньоторговельних відносин між США та ЄС синергетичний ефект існує в тій формі, яка закладена у самій природі торгівлі, як обміну товарами, послугами та факторами виробництва. В контексті цього відзначимо твердження представників класичної економічної теорії, котрі зазначають, що зовнішня торгівля є діяльністю не з нульовим, а з позитивним результатом, який супроводжується наступними ефектами: здешевлення факторів виробництва (доступ до нових факторів виробництва), поглиблення обміну інноваціями (усіх рівнів), зростання рівня зайнятості (збільшення експорту на 1 млрд. дол. США, сприяє створенню до 25 тис. нових робочих місць) та заробітної плати (за рахунок конвергенції фінансових потоків), мультиплікуванні доходів (експорт дає прибутки, більші на 30 % у порівнянні із торгівлею на внутрішньому ринку), нарощенні та вдосконаленні транспортної інфраструктури та інших соціально-економічних змін.

Узагальнюючи вище наведене, пропонуємо власну класифікацію чинників виникнення синергетичних ефектів на міждержавному рівні, дія яких спрямовується на зменшення витрат чи зміну ефективності роботи системи:

1. Чинники зменшення витрат: спільне використання ресурсів, скорочення трансакційних витрат, ліквідація дублювання функцій, виникнення ефекту масштабу;
2. Чинники зміни ефективності роботи системи: ефект економії часу, спільне використання потенціалів, різна управлінська ефективність, посилення ринкової позиції, взаємопосилення конкуренції, інвестиційна та інноваційна дифузія, зниження ризиків.

Досягнення зазначених ефектів в процесі формування трансатлантичної зони вільної торгівлі передбачає вчинення конкретних дій, спрямованих на пом'якшення умов торгівлі, усунення бар'єрів та підвищення її ефективності. При цьому, більшість таких дій можуть прямо чи опосередковано впливати на формування синергетичного чи інших видів інтеграційного ефекту, перебувати у взаємозв'язку і взаємодоповнювати один одного. В процесі аналізу було виявлено, що більшість чинників формування синергетичного ефекту в процесі створення зони вільної торгівлі між США та ЄС передбачають накладання синергетичного й емерджентного ефектів, що передбачає створення додаткової ефективності чи економії системи одночасно із формуванням її нової характеристики.

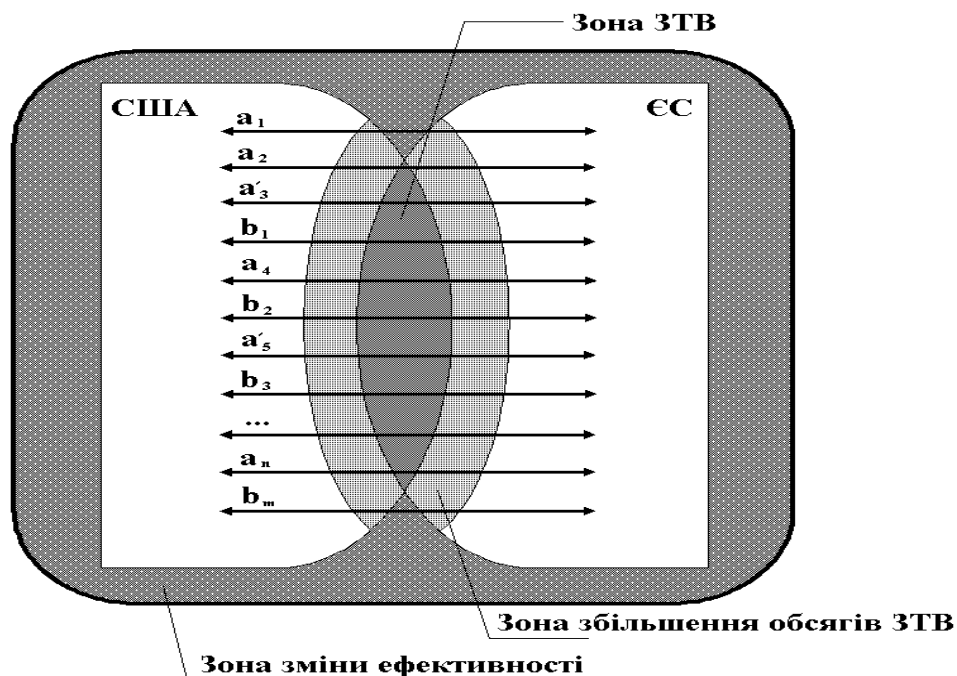
Так, в процесі інтеграції, коли відбувається трансформація системи відносин, виробництва, торгівлі тощо, відбувається реалокція (просторове переміщення, зникнення в одному місці та виникнення в іншому і т.д.) факторів виробництва та географічне зміщення економічної активності, що призводить до взаємопосилення конкуренції і, відповідно, посилення ринкової позиції країн, підприємств, товарів. Поряд із цим значний синергетичний потенціал трансатлантичної інтеграції криється у спільному використанні і, частково, об'єднанні ресурсів та економічного потенціалу торговельних партнерів, що дозволяє збільшувати кількість і масштаби спільних проектів, створювати нові товарні потоки, що в результаті дії ефекту масштабу призводить до підвищення попиту на послуги.

Важливим чинником формування синергетичного ефекту в межах об'єкту дослідження є інвестиційна та інноваційна дифузія, яка зумовлює посилення технологічної дифузії та сприяє збільшенню кількості та масштабів нових проектів. Не менш значимими є оптимізаційні чинники

інтеграції, що передбачають усунення бар'єрів у всіх сферах відносин між партнерами, узгодження правил встановлення тарифів та їх зниження, відмова від внутрішнього стимулювання експорту за рахунок податків, уніфікація та спрощення правил торгівлі, а також формування спільної політики безпеки споживання та захисту прав споживачів. Більшість синергетичних ефектів, сформованих завдяки цим чинникам, дозволяють уникати дублювання операцій та скорочувати час виконання і витрати на трансакційні витрати.

Для обґрунтування синергетичного ефекту трансатлантичної зони вільної торгівлі чи визначення сфер його формування слід розглядати зовнішньоторговельні відносини взагалі як динамічну нелінійну систему. При цьому потрібно визначити її складові та властивості, а також виокремити ті чинники, що відрізнятимуть нове інтегроване утворення від уже існуючої системи зовнішньоторговельних відносин між США та ЄС. В контексті цього відзначимо, що основу зовнішньоторговельних відносин складають суб'єкти господарювання, організації та установи різних країн – торговельних партнерів та зв'язки між ними.

В умовах інтеграції насамперед модифікуються торговельні та економічні зв'язки (зменшується розмір тарифів, усуваються торговельні перешкоди, здійснюється координація та кооперація діяльності). При цьому, як зазначалося вище, часто виникає синергетичний ефект, який розкривається через модифікацію уже існуючих зв'язків (збільшення їх пропускну здатності та інтенсивності, надання їм нових властивостей тощо). До того ж в процесі координації та кооперації в діяльності між торговельними партнерами формується зона збільшення обсягів ЗТВ, в межах якої відбувається ліквідація дублювання функцій та скорочення трансакційних витрат (рис. 1).

Умовні позначення:

$a_1 - a_n$ – зв'язки між США і ЄС, що виникають в процесі ЗТВ;

$a'_1 - a'_n$ – зв'язки між США і ЄС, що модифікуються під дією синергетичного ефекту в процесі збільшення обсягів ЗТВ в рамках трансатлантичної зони вільної торгівлі;

$b_1 - b_m$ – зв'язки між США і ЄС, що виникають під дією синергетичного ефекту в процесі збільшення обсягів ЗТВ в рамках трансатлантичної зони вільної торгівлі.

Рис. 1. Модель формування синергетичних ефектів в рамках трансатлантичної зони вільної торгівлі

Джерело: розробка автора

В межах зони зміни ефективності формуються решту синергетичних ефектів: взаємопосилення конкуренції, спільне використання економічного потенціалу, формування ефекту масштабу, інвестиційна та інноваційна дифузія і т.д. Дія таких ефектів не обмежується суто торговельними процесами, а поширюється за її межі, в першу чергу, на соціально-економічні зв'язки в суспільстві. Звідси – позитивний вплив зовнішньої торгівлі та її лібералізації (в довгостроковому періоді) на систему зайнятості, рівень доходів, конкурентне середовище.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, зовнішньоторговельні зв'язки між США та ЄС тісно переплітаються з тенденцією зростання ролі концепції трансатлантичної економіки. Це обумовлює доцільність поглиблення торгової трансатлантичної інтеграції в напрямку створення зони

вільної торгівлі. Її основними напрямками передбачено зниження регулятивних бар'єрів, переговори за угодою про нульовий тариф, і рух до безбар'єрного інвестиційного середовища. Додаткові резерви росту економічних показників в результаті торговельної інтеграції США та ЄС криються в синергетичному ефекті, який характеризується складною системою чинників, котрі зумовлюють формування покращення роботи системи за рахунок модифікації існуючих торговельних та економічних зв'язків і виникнення нових. При цьому, в процесі координації діяльності формується зона збільшення обсягів ЗТВ, в межах якої відбувається ліквідація дублювання функцій та скорочення трансакційних витрат. Об'єднання ж потенціалів торговельних партнерів створює зону зміни ефективності, де формуються решту синергетичних ефектів, в тому числі й ті, що виходять за межі системи та мають суспільне соціально-економічне значення.

Література

1. Брікхем Є. Основи фінансового менеджменту: Пер. с англ. / Є. Брікхем. – К. : Молодь, 1997. – 1000 с.
2. Васконселлос-и-Са Ж. Забытая фирма: Перспективный подход к решению проблемы одновременного управления настоящей компанией и компанией будущего : пер. с англ. / Жоржи Васконселлос-и-Са. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 176 с.
3. Гребешкова О.М. Проблеми виявлення та оцінки синергійного ефекту стратегічної взаємодії підприємств / О.М. Гребешкова // Економіка підприємства: теорія та практика: Зб. мат. II Міжнар. наук.-практ. конф. 13–14 березня 2008 р. – К. : КНЕУ, 2008. – С. 22–24.
4. Махова Г.В. Синергія в стратегічних партнерствах підприємств та джерела її виникнення / Г.В. Махова // Стратегія економічного розвитку України. – 2010. – вип. 26-27. – С. 27–31.
5. Мочерний С. Синергетичний підхід в економічному дослідженні / С. Мочерний // Економіка України. – 2001. – № 1 – С. 44–51.
6. Советский энциклопедический словарь. – М. : Сов. энциклопедия, 1986. – 1600 с. – С. 1211.
7. Созинова І.В. Управління інтеграційним ефектом / І.В. Созинова // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: фаховий збірник наукових праць (економічні науки). – 2012. – № 33. – С. 437-446.
8. Berden K. The Impact of Free Trade Agreements in the OECD: The Impact of an EU-US FTA, EU-Japan FTA and EU-Australia/New Zealand FTA [Electronic resources] / K. Berden et. al, (Rotterdam, Ecorys, 2009). – Access mode: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2010/03/08/report-the-impact-of-free-trade-agreements-in-the-oecd-the-impact-of-an-eu-us-fta-eu-japan-fta-and-eu-australia-new-zealand-fta.html>
9. Erixon, G. A. New Trade Agenda for Transatlantic Economic Cooperation. [Electronic resources] / G. Erixon, G. Pehnelt. – ECIPE Working Paper. - № 09/2009. – Access mode: <http://www.ecipe.org/publications/ecipe-working-papers/a-new-trade-agenda-for-transatlantic-economic-cooperation/PDF>
10. Hamilton, D. S. The Transatlantic Economy 2011: Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe. [Electronic resources] / Daniel S. Hamilton, Joseph P. Quinlan. – [Washington, DC: Center for Transatlantic Relations, 2011]. – Access mode: http://transatlantic.sais-jhu.edu/publications/books/Transatlantic_Economy_2011/te_2011.pdf

References

1. Brikhem, Ye. (1997), *Osnovy finansovoho menedzhmentu* [The basics of financial management], transl. from angl., Molod, Kyiv, Ukraine, 1000 p.
2. Vaskonsellos-y-Sa, Zh. (2005), *Zabytaya firma: Perspektivnyy podkhod k resheniyu problemy odnovremennogo upravleniya nastoyashchey kompaniyey i kompaniyey budushchego* [Forgotten the firm: A promising approach to address the problem simultaneous management of this company and the company of the future], transl. from angl., Balans Busines Books, Dnepropetrovsk, Ukraine, 176 p.
3. Grebeshkova, O.M. (2008), "Problems of identification and evaluation of strategic interaction synergy effect of companies", *Ekonomika pidpryemstva: theory and practice* [Enterprise Economics: Theory and Practice:], Proc. Math. Second Internat. scientific and practical conf. 13-14 March 2008, Kyiv National Economic University, pp. 22–24.
4. Makhova. H.V. (2010), "Synergy in strategic business partnerships and sources of its origin", *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, no. 26-27, pp. 27-31.
5. Mochernyi, S. (2001), "Synergetic approach in economic research", *Ekonomika Ukrainy*, no. 1, pp. 44-51.
6. *Sovetskiy entsiklopedicheskiy slovar* [Soviet Encyclopedic Dictionary], (1986), Sov. Encyclopedia, Moscow, 1600 p., P.1211.
7. Sozynova, I.V. (2012), "Management integration effect", *Problems of improving the efficiency of infrastructure: professional publication of scientific papers (Economics)*, no. 33 (2012), pp. 437-446.
8. Berden, K. etc. (2009), The Impact of Free Trade Agreements in the OECD: The Impact of an EU-US FTA, EU-Japan FTA and EU-Australia/New Zealand FTA, (Rotterdam, Ecorys), available at: <http://rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2010/03/08/report-the-impact-of-free-trade-agreements-in-the-oecd-the-impact-of-an-eu-us-fta-eu-japan-fta-and-eu-australia-new-zealand-fta.html>
9. Erixon, G. and Pehnelt, G. (2009). New Trade Agenda for Transatlantic Economic Cooperation, ECIPE Working Paper, no. 09, available at: <http://ecipe.org/publications/ecipe-working-papers/a-new-trade-agenda-for-transatlantic-economic-cooperation/PDF>
10. Hamilton, D.S. and Quinlan, J.P. (2011), The Transatlantic Economy 2011: Annual Survey of Jobs, Trade and Investment between the United States and Europe, Washington, DC: Center for Transatlantic Relations, available at: http://transatlantic.sais-jhu.edu/publications/books/Transatlantic_Economy_2011/te_2011.pdf